

HÖGSTA FÖRVALTNINGSDOMSTOLENS BESLUT

Mål nr
4959-10

meddelat i Stockholm den 31 maj 2012

KLAGANDE
Nordea Bank Sverige AB

Ombud: AA
Nordea Bank AB
Group Taxes, G212
105 71 Stockholm

MOTPART
Skatteverket
171 94 Solna

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE
Kammarrätten i Stockholms beslut den 24 juni 2010 i mål nr 6023-08

SAKEN
Resning och återställande av försutten tid

HÖGSTA FÖRVALTNINGSDOMSTOLENS AVGÖRANDE

Högsta förvaltningsdomstolen avslår överklagandet.

BAKGRUND

Nordea Bank Sverige AB (bolaget) gjorde vid 1997 års taxering avdrag för avsättningar till bl.a. centrala reserver, reserver för länderrisk och EMU-reserv. Efter revision hos bolaget beslutade skattemyndigheten den 17 december 1998 att

Dok.Id 119799

Postadress
Box 2293
103 17 Stockholm

Besöksadress
Birger Jarls torg 13

Telefon
08-561 676 00
E-post:
hogstaforvaltningsdomstolen@dom.se

Telefax
08-561 678 20

Expeditionstid
måndag – fredag
08:00-16:30

Mål nr
4959-10

vägra bolaget avdrag för nämnda avsättningar. Länsrätten i Stockholms län avslag genom dom den 15 december 2003 bolagets överklagande av skattemyndighetens beslut varefter Kammarrätten i Stockholm genom dom den 19 juni 2007 avslag bolagets överklagande av länsrättens dom. Högsta förvaltningsdomstolen beslutade den 17 september 2009 att inte meddela prövningstillstånd (mål nr 5399-07).

Vid 1999–2001 års taxeringar återförde bolaget en del av dessa avsättningar till beskattning. Med anledning av kammarrättens dom den 19 juni 2007 begärde bolaget omprövning (följdändring) avseende nämnda taxeringsår med stöd av 4 kap. 13 § andra stycket taxeringslagen (1990:324). Skatteverket beslutade den 21 april 2008 att avvisa bolagets begäran med motiveringen att utredningen i huvudärendet, dvs. i fråga om 1997 års taxering, inte gav ett tillräckligt underlag för att kunna fatta beslut om följdändring avseende andra taxeringsår. Bolaget ansökte hos Kammarrätten i Stockholm om resning eller återställande av försutten tid. Genom det nu överklagade avgörandet avslag kammarrätten ansökningen.

YRKANDEN M.M.

Bolaget fullföljer sin talan och anför bl.a. följande. Det synes inte finnas något generellt krav på att den skattskyldige först ska ha prövat alla andra förekommande rättelsemöjligheter för att resning ska kunna medges. Det verkar dessutom finnas en särskild skatterättslig praxis enligt vilken resning har medgetts även i fall där den skattskyldige inte har kunnat påvisa någon godtagbar ursäkt för att denne inte har tillvaratagit sina intressen på ordinarie väg. Detta gäller när den skattskyldige har blivit dubbelbeskattad och det påförda beloppet har varit väsentligt i förhållande till dennes inkomst eller förmögenhet. I föreliggande fall är det ostridigt att bolaget har blivit beskattat två gånger och att de belopp som bolaget har fått betala i skatt två gånger är mycket höga. Övervägande skäl talar därför för att resning ska medges.

Skatteverket bestrider bifall till överklagandet och anför bl.a. följande. Bolaget har redan under 1998 haft vetskap om att konsekvensen av skattemyndighetens beslut avseende taxeringsår 1997 var att återföringar av avsättningarna inte skulle

Mål nr
4959-10

beskattas. Bolaget har emellertid under de följande åren tagit upp återföringarna som skattepliktiga intäkter. Därefter har bolaget, trots att skattemyndigheten vid sina utredningar för respektive taxeringsår påtalat detta förhållande och efterfrågat uppgifter, underlåtit att komma in med svar som möjliggjort erforderliga justeringar. Inte heller har bolaget vidtagit någon åtgärd med anledning av länsrättens dom 2003. Det kan tilläggas att resningsansökan beloppsmässigt överstiger det belopp för vilket avdrag vägrades vid 1997 års taxering. Överstigande belopp synes avse av skattemyndigheten vägrade avdrag för ytterligare avsättningar vid 1998 och 1999 års taxeringar. Dessa taxeringar har dock inte varit föremål för kammarrättens prövning.

Att i denna situation förlita sig på att taxeringarna skulle kunna justeras med stöd av taxeringslagens bestämmelser om följdändring framstår inte som ursäktligt. Övervägande skäl talar emot resning.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Enligt 37 b § förvaltningsprocesslagen (1971:291), FPL, får resning beviljas i mål eller ärende om det på grund av något särskilt förhållande finns synnerliga skäl att pröva saken på nytt.

Enligt 37 c § FPL får tiden för överklagande eller en därmed jämförlig åtgärd återställas om den har försuttits på grund av omständighet som utgör giltig ursäkt.

I målet är utrett att bolaget vid 1999–2001 års taxeringar har till beskattning återfört en del av de avsättningar som bolaget hade gjort tidigare år men som skattemyndigheten hade vägrat avdrag för. De återförda beloppen är i huvudsak hänförliga till avsättningar vid 1997 års taxering och uppgår till sammanlagt 423 miljoner kr.

Av handlingarna i målet framgår att bolaget inte har besvarat skattemyndighetens frågor inför omprövningsbeslut som ställts i syfte att vidta erforderliga följdändringar.

BESLUT

Mål nr
4959-10

Vid den tidpunkt då det förelåg ett slutligt avgörande beträffande rätten till avdrag för avsättningarna vid 1997 års taxering var det inte längre möjligt för bolaget att begära omprövning av 1999–2001 års taxeringar.

Högsta förvaltningsdomstolen finner vid en sammantagen bedömning att det som framkommit i målet inte utgör tillräckliga skäl för resning. Det föreligger inte heller någon sådan omständighet som kan anses utgöra giltig ursäkt för att återställa den försuttna tiden. Överklagandet ska därför avslås.

Nils Dexe

Margit Knutsson
Skiljaktig mening

Henrik Jermsten

Anita Saldén Enérus

Erik Nymansson

Alf Engsbråten
Föredragande justitiesekreterare

SKILJAKTIG MENING

Justitierådet Margit Knutsson är av skiljaktig mening och anför följande.

Bakgrund

Banken har vid 1999-2001 års taxeringar återfört avsättningar till beskattning trots att banken tidigare år inte fått avdrag för dem. Avsättningarna hade i huvudsak

Mål nr
4959-10

gjorts vid 1997 års taxering. De belopp som blivit föremål för beskattning uppgår till sammanlagt 423 mkr och skatten uppgår till drygt 118 mkr. I kammarrätten blev målet avseende 1997 års taxering liggande i närmare tre år utan någon åtgärd från domstolens sida.

Rättslig reglering m.m.

Bestämmelsen i 37 b § förvaltningsprocesslagen (1971:291), FPL, trädde i kraft den 1 april 1995. Dessförinnan var resningsinstitutet inte reglerat på annat sätt än genom en allmänt hållen bestämmelse i 11 kap. 11 § regeringsformen som endast angav att Högsta förvaltningsdomstolen hade möjlighet att bevilja resning. Några närmare kriterier för i vilka situationer resning kunde eller borde komma i fråga föreskrevs inte. Det ankom alltså på Högsta förvaltningsdomstolen att inom sitt kompetensområde stå för den närmare utformningen av resningsinstitutet.

Av förarbetena till bestämmelsen i 37 b § FPL framgår tydligt att lagstiftaren inte avsåg att den skulle innebära någon skärpning vad gällde under vilka förutsättningar resning kunde beviljas utan att den praxis som utvecklats av Högsta förvaltningsdomstolen skulle bestå (prop.1994/95:27 s. 175). Det huvudsakliga skälet till att bestämmelsen infördes var att tillämpningen av särskilda rättsmedel, däribland resning, flyttades ner till kammarrätterna och att det av rättssäkerhetsskäl krävdes att förutsättningarna för tillämpningen av dessa rättsmedel lagreglerades (a prop. s. 167).

Avsikten med regleringen var som antytts att åstadkomma en kodifiering av rättstillämpningen (a prop. s. 175). Mot den bakgrunden framstår det valda uttryckssättet ”synnerliga skäl” i och för sig som mindre lämpligt och det är möjligt att Högsta förvaltningsdomstolens praxis skärpts under senare år (se RÅ 2010 ref. 61). Jag kan emellertid konstatera att Högsta förvaltningsdomstolen i vart fall i tre fall från mitten av 1990-talet, inkomna till domstolen före den 1 april 1995 men avgjorda efter detta datum, beviljat resning i mål som uppvisar likheter med det nu aktuella (RÅ 1995 not. 312, RÅ 1995 not. 373 och RÅ 1996 not. 211). Av notiserna framgår inte vilken reglering Högsta förvaltningsdomstolen

Mål nr
4959-10

tillämpade (11 kap. 11 § regeringsformen eller 37 b § FPL). Avsaknaden av övergångsbestämmelser till 37 b § FPL talar emellertid för att det är den bestämmelsen som legat till grund för avgörandena (jfr t.ex. RÅ 1988 ref. 132, RÅ 1996 ref. 57, RÅ 2003 ref. 88 och RÅ 2004 ref. 82). Jag konstaterar också att i RÅ 1995 not. 312 använder domstolen sig av lokutionen ”synnerliga skäl”.

Min bedömning

Banken har blivit beskattad för intäkter den inte har haft. I absoluta tal uppgår skatten till ett mycket högt belopp. Den långa handläggningstiden i kammarrätten avseende 1997 års taxering, som inte till någon del orsakats av bankens processföring, medförde att banken inte hade möjlighet att begära omprövning av 1999-2001 års taxeringar. Sammantaget innebär detta att det enligt min mening föreligger synnerliga skäl att pröva saken på nytt. Banken borde därför beviljas resning.

Enligt min uppfattning avviker majoritetens mening från Högsta förvaltningsdomstolens praxis och frågan om resning borde därför ha avgjorts av domstolen i plenum.

När det gäller frågan om återställande av försutten tid gör jag samma bedömning som majoriteten.

Avd. II

Föredraget 2012-04-18